

Redactioneel | Hollandse vergezichten

Met het nummer dat voor u ligt gaat *Holland Historisch Tijdschrift* zijn vijftigste jaargang in. Tijd dus voor een feestje!

Regionale, vooral lokale, geschiedenis mag zich in een grote populariteit verheugen, wat waarschijnlijk alles te maken heeft met sterke lokale identiteiten en binding. *Holland* probeert die binding en historische identiteit vorm te geven door zich bezig te houden met geschiedenis op regionaal niveau en met een (deels) wetenschappelijke inslag. Dat doen we nu al vijftig

jaar met succes.

In dit nummer staan we stil bij de geschiedenis van het eigen blad, maar we kijken ook vooruit. Hoofdredacteur Arjan Nobel nam een duik in de archieven van *Holland* en diens voorgangers. Hij beschrijft hoe de ontwikkeling van de vereniging de veranderingen in de historische cultuur van Nederland volgde en onderzoekt voor wie het tijdschrift eigenlijk was – en is – bedoeld.

Ook het aanzien van Noord- en Zuid-Holland

De redactie van *Holland Historisch Tijdschrift* tijdens de zomervergadering, 8 juli 2017, thuis bij penningmeester Leen Bouman te Strijen. Arjan Nobel, 2017.

zelf is in de afgelopen vijftig jaar veranderd. Historisch-geograaf Ben de Pater laat zien hoe de toenemende mobiliteit en verstedelijking in vijftig jaar tijd hebben geleid tot een ongekende schaalvergroting en veranderend denken over de verhouding tussen stad en land.

Wie de artikelen die de afgelopen vijftig jaar in *Holland* zijn verschenen op de kaart zet, ziet dat voorgaande redacties veel werk verzet hebben. Toch blijven er natuurlijk witte vlekken. De onderwerpskeuze van historici verandert, er komt nieuw materiaal tot onze beschikking, of gebieden worden herontdekt. In drie artikelen worden deze nieuwe aspecten van de Hollandse geschiedenis belicht. Henk Looijesteijn brengt de (soms) idealistische denkbeelden voor de inrichting van de Hollandse Noordkop, het gebied bestaande uit de voormalige Waddeneilanden Callantsoog, Huisduinen en Wieringen en de polders daaronder, in kaart. Tirtsah Levie-Bernfeld onderzoekt de positie van Portugees-joodse vrouwen in de Hollandse Gouden Eeuw. Charlotte van Rooden, Merel Snoep en Bart van der Steen stellen het militante en anarchistische karakter van de 20ste-eeuwse kraakbeweging ter discussie in hun artikel over Leidse krakers, waaronder het 74-jarige 'kattenvrouwje' Pleuntje van Poelgeest.

Door het nummer heen vindt u interviews met oud-redactieleden van *Holland*. Uit deze gesprekken komt naar voren dat *Holland* nu al vijftig jaar lang vormgegeven wordt door bevolgen vrijwilligers, die in hun vrije avonden en weekenddagen met tekstverwerkers, floppydisks en Pritt-stift aan het werk waren. Bovendien

werd het blad gestuurd door een duidelijk programma. Niet alleen wilde men een breed publiek bereiken, tevens 'was het de bedoeling om een signaal af te geven aan collega-historici dat regionale geschiedenis óók belangrijk was,' zoals mede-oprichter (en tevens oudste abonnee!) Peter Henderikx in dit nummer vertelt.

In het Holland Bloc gaat de redactie in gesprek met drie hoogleraren geschiedenis – Koen Goudriaan, Henk van Nierop en Auke van der Woud – over hun visies op de Hollandse identiteit door de eeuwen heen én op de toekomst van lokale en regionale geschiedschrijving. Aan dit laatste onderwerp wijdt Ad van der Zee zijn column 'Verder met Holland'. Carolien Boender en Anne Petterson tonen in hun Beeldessay de viering van andere Hollandse jubilea en herdenkingen aan de hand van standbeelden en monumenten in de 19de eeuw.

In de Uithoek laat Karin Lurvink zien hoe ondanks alle veranderingen in de afgelopen halve eeuw, te midden van alle hoofdstedelijke dynamiek, het niet zo nabije verleden nog lang kan doorwerken.

Voor het Topstuk sloeg Frank de Hoog het allereerste nummer uit 1969 open. In haar 'Ten geleide' benadrukte de toenmalige redactie het belang van samenwerking tussen professionele en amateurhistorici, maar ook tussen de verschillende lokale historische verenigingen. Wij hopen dat *Holland* voor deze groepen ook de komende jaren hét platform mag blijven voor de verspreiding van kennis over de rijke Hollandse geschiedenis.

Henk Looijesteijn, Sanne Muurling,
Anne Petterson en Ad van der Zee